

ПРОБЛЕМИ РАДІОЕКОЛОГІЇ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ НАТУРАЛЬНИХ АНТИОКСИДАНТІВ

**Л.Г. Москаленко,
Б.Л. Беренштейн,
В.Е. Дияк,
В.В. Бородай**

Україна, Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця, Національний аграрний університет, АПФ “Славія”

У статті висвітлюються результати наукових досліджень ефективності застосування натуральних антиоксидантів в умовах радіоактивного забруднення.

Аварія на ЧАЕС призвела до погіршення складної техногенної та екологічної ситуації в багатьох регіонах України. Спеціалісти – екологи, медики, фармацевти - сходяться на тому, що людство впритул наблизилося до фатальної межі, за якою життя зруйнованих природних систем стане неможливим і поховає під своїми уламками всі інші проблеми. Отже, у нас немає

іншого шляху, ніж швидкий і загальний перехід до нової моделі політико-економічної діяльності, визначальною рисою якої стане глобальний екологічний пріоритет. Що, звісно, вимагає від державних і міжнародних органів рішучих і скоординованих дій.

На тлі несприятливого екологічного становища, яке склалося на сьогодні в Україні, активізуються і виникають різноманітні збудники хвороб. Зокрема, гельмінтози чи туберкульоз, що дедалі частіше зустрічається в наших співвітчизників і набирає загрозливого для нації характеру. Тим актуальніше стає використання біологічно активних добавок (БАД) для профілактики захворювань та поповнення дефіциту необхідних організму речовин, вітамінів, рослинних харчових волокон. Використання природних захисних біологічно-активних речовин – зародків пшениці, спіруліни, клітковини, сиропів шипшини з рослинними полінаповнювачами – дедалі частіше застосовують у всіх цивілізованих країнах світу. Рослинні клітини природних БАД еволюційно близькі до наших клітин, процеси біосинтезу в них проходять аналогічно енергетичним та хімічним реакціям у людини, що сприяє усуненню клітинних пошкоджень. Крім того, у нас в Україні є вдосталь лікарських трав.

Радіопротекторні препарати, що мають загальну протидію радіації й разом з тим нейтралізуючий ефект, розробляються авторами протягом 15 років. Експериментально-клінічні дослідження варіантів профілактики радіаційних порушень доводять закономірну ефективність антиоксидантів. Традиційним стало використання “Зародки злакові пшеничні”, до складу яких входять 12 природних вітамінів-антиоксидантів (β -каротин, С,Е,Ф), 18 амінокислот, з яких 10 є незамінними, 21 макро- та мікроелементів (К,Са,Se,Р), які випускає науково-виробнича фірма “Славія” БАД.

Також нами сумісно з спеціалістами Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, Київською медичною академією післядипломної освіти ім. П.Л.Шупіка виробляється “Сорбент природний” на основі полізлакових рослинних волокон, в складі яких клітковина, целюлоза, пектин, лігнін, комплекс природних вітамінів групи В. Дослідження “Сорбенту природного” дозволили застосовувати його для профілактики канцерогенезу прямої кишки, активації роботи шлунка та поглинання холестерину.

З 2000 року нами проводиться робота із збагачення злакових БАД (як основних матричних продуктів) медичними грибами шіі-таке та лін-чі (рей-ші), отриманими в Україні методом біотехнології Інститутом ботаніки та фірмою “Біотек”. Абсолютна нетоксичність, високий ступінь біологічної активності та терапевтична ефективність дозволила об’єднати “Зародки злакові пшеничні” та “Сорбент природний” з медичними грибами в композиційний фітопродукт. Навіть недовге використання дозволяє відмітити значну біомедичну активність полісахаридів грибів та злакових фітопродуктів. Це виражається в підвищеній працездатності, інтелектуальній активності, вираженій антистресовій дії, активному відновленню імунітету, суттєвому адаптогенному впливу та нормалізації рівня холестерину.

Використання хімічних протекторів або радіозахисних хімічних сполук в еферентній терапії не задовольняє ні дослідників, ні клініцистів через токсичну дію цих сполук, властивості акумулюватися в організмі, їх побічної дії. Загрозливий стан здоров’я нації (в тому числі контингенту репродуктивного віку), зростання ендокринних захворювань змушує займатися пошуком нових ефективних вітчизняних натуральних антиоксидантів.